

**SPRAWOZDANIE ROCZNE Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W MICHAŁOWICACH
ZA ROK 2015**



Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Michałowicach

zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
(t.j.: Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.)

Michałowice, czerwiec 2016

Spis treści:

Rozdział I	
Ośrodek Pomocy Społecznej oraz realizacja budżetu	3
1. Zakres działalności Ośrodka	3
2. Struktura organizacyjna Ośrodka oraz koszty jego utrzymania	4
2.1. Stan zatrudnienia w Ośrodku w 2015 roku	4
2.2. Koszty utrzymania Ośrodka	6
3. Realizacja budżetu Ośrodka	7
3.1. Plan budżetu na 2015 r.	7
3.2. Wykonanie budżetu Ośrodka w 2015 r.	9
3.3. Dochody zrealizowane w 2015 r.	10
Rozdział II	
Zadania realizowane przez Ośrodek w roku 2015	11
1. Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Ośrodek	11
1.1. Dane statystyczne dotyczące klientów systemu pomocy społecznej	11
1.2. Praca socjalna realizowana w 2015 r.	14
1.3. Świadczenia pieniężne i niepieniężne z pomocy społecznej	14
1.4. Wieloletni program finansowego wspierania gmin „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	16
2. Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny	18
2.1. Świadczenia rodzinne	18
2.2. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych	20
3. Wspieranie rodziny	22
4.1. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	22
4.2. Resortowy program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na 2015 r.”	22
4. Program ogólnopolski „Karta Dużej Rodziny”	23
5. Program osłonowy „Pierwszy dzwonek”	24
6. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	25
Rozdział III	
Inne zadania Ośrodka	28
1. Centrum Wolontariatu	28
2. Prace społecznie użyteczne	28
3. Zbiórka żywności	28
4. Konferencja z okazji jubileuszu 25-lecia działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	29
5. Współpraca	29
6. Pozostałe zadania Ośrodka	30
5.1. Sporządzanie bilansu potrzeb w zakresie pomocy społecznej	30
5.2. Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych	30
5.3. Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie	30
Rozdział IV	
Potrzeby w zakresie pomocy społecznej	31

Rozdział I. Ośrodek Pomocy Społecznej oraz realizacja budżetu

1. Zakres działalności Ośrodka

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach (GOPS) realizuje zadania, w szczególności w zakresie:

- pomocy społecznej, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.), z uwzględnieniem podziału na:
 - * zadania własne gminy, w tym o charakterze obowiązkowym,
 - * zadania zlecone z zakresu administracji rządowej,
- udzielania pomocy w ramach świadczeń rodzinnych, które realizowane są jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j.: Dz. U. z 2015, poz. 114 z późn. zm.),
- udzielania pomocy w ramach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowania w sprawie dłużników alimentacyjnych, które są wykonywane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j.: Dz. U. z 2016 r., poz. 169 z późn. zm.),
- zasiłków dla opiekunów, które są wykonywane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (tj. Dz. U z 2016 r., poz. 162). Ośrodek wykonuje to zadanie na podstawie zarządzenia Nr 330/2014 Wójta Gminy Michałowice z dnia 21 maja 2014 r.
- przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z ustawą z dnia 25 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390); zadania w tym zakresie były realizowane w ramach *Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy Michałowice na lata 2014-2017*,
- wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem oraz współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej, zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.: Dz. U. z 2016 r., poz. 575). Uchwałą Nr XVIII/113/2012 z dnia 29 marca 2012 r. Rada Gminy Michałowice wyznaczyła Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach jako podmiot właściwy do realizacji ww. zadania. Zadania w tym zakresie były realizowane w ramach *Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2015*, który został przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XXX/201/2013 Rady Gminy Michałowice z dnia 29 kwietnia 2013 r.,
- przyznawania rodzinom wielodzietnym Karty Dużej Rodziny oraz realizacji pozostałych zadań zawartych w ustawie z dnia 23 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2014 r., poz. 1863 z późn. zm.); zadanie to w 2015 r. było realizowane na podstawie Zarządzenia Nr 337/2014 Wójta Gminy Michałowice z dnia 16 czerwca 2014 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach, w oparciu o zapisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji programu dla rodzin wielodzietnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 775),
- profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, należących do zadań własnych gminy zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.: Dz. U. z 2016 r., poz. 487),
- przeciwdziałania narkomanii, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j.: Dz. U. z 2016 r., poz. 224),
- inne zadania – na podstawie uchwał Rady Gminy Michałowice, zawartych umów i porozumień.

2. Struktura organizacyjna Ośrodka oraz koszty jego utrzymania

2.1. Stan zatrudnienia w Ośrodku w 2015 roku

Zgodnie z § 5 Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach ustalona została następująca struktura organizacyjna:

- kierownik,
- Sekcja Księgowo-Administracyjna,
- Sekcja Pomocy Środowiskowej,
- Sekcja ds. Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego,
- Punkt Wsparcia i Pomocy Rodzinie,
- Centrum Wolontariatu.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych było (w różnych okresach) ogółem **13 osób**, w wymiarze **12 ½ etatu**. Stan zatrudnienia w Ośrodku w ubiegłym roku obrazuje tabela nr 1.

tabela 1. Stan zatrudnienia w GOPS Michałowice na przestrzeni całego 2014 roku

l.p.	Stanowisko	ilość osób	wymiar etatu	uwagi
	Kierownik	1	1	—
Sekcja Księgowo-Administracyjna				
	główny księgowy	1	1	—
	specjalista ds. księgowości	1	1	—
Sekcja Pomocy Środowiskowej				
	starsi pracownicy socjalni	4	4	—
	pracownicy socjalni	1	1	pracownik w 2015 r. przebywał na urlopie macierzyńskim, a następnie na urlopie rodzicielskim
	asystent rodziny	2	1	1. pracownik przebywał w 2015 r. na urlopie macierzyńskim, a następnie do 30 listopada 2015 r. na urlopie rodzicielskim 2. pracownik został zatrudniony w oparciu o umowę o pracę od 1 sierpnia 2015 r.
	pomoc administracyjna	1	1	pracownik zatrudniony do obsługi zadań administracyjnych, związanych z realizacją dożywiania, prac społecznie użytecznych, Karty Dużej Rodziny, GKRPA oraz usług opiekuńczych
Sekcja ds. Świadczeń Rodzinnych i Świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego				
	inspektor ds. świadczeń rodzinnych	1	1	—
	starszy referent ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	1	1	—
razem:		13	12½	

Ponadto Ośrodek zatrudniał (w różnych czasookresach), w oparciu o umowy zlecenia oraz inne umowy **14 osób**, w tym:

- **3 specjalistów** w ramach Punktu Wsparcia i Pomocy Rodzinie,
- **2 osoby** do realizacji zadań asystenta rodziny,
- **2 osoby** do koordynacji pracy Centrum Wolontariatu,

- **1 osobę** do prowadzenia spotkania w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- **4 osoby** – w charakterze specjalistów zatrudnionych w ramach darmowego tygodnia porad
- oraz **2 osoby** do obsługi administracyjno-księgowej.

Ośrodek zatrudniał także **3 osoby** do świadczenia usług opiekuńczych dla mieszkańców naszej gminy. Rozkład zatrudnienia w tym zakresie obrazują tabele Nr 2, 3, 4 i 5.

tabela 2. Wykaz kadry zatrudnionej w 2015 r. w ramach umów zleceń i umów na realizację zadania – Punkt Wsparcia i Pomocy Rodzinie

l.p.	stanowisko/ rodzaj wykonywanych zajęć	ilość osób	okres zatrudnienia
1.	poradnictwo psychologiczne	1	2.01.2015 r. – 31.12.2015 r.
2	Poradnictwo prawne	2	2.01.2015 r. – 31.12.2015 r.
razem:		3	

tabela 3. Wykaz kadry zatrudnionej w 2015 r. w ramach umów-zleceń – *Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej*

l.p.	stanowisko/ rodzaj wykonywanych zajęć	ilość osób	okres zatrudnienia
1.	asystent rodziny	2	2.01.2015 r. – 31.12.2015 r.
razem:		2	

tabela 4. Wykaz kadry zatrudnionej w 2015 r. w ramach umów-zleceń – Centrum Wolontariatu

l.p.	stanowisko/ rodzaj wykonywanych zajęć	ilość osób	okres zatrudnienia
1.	koordynacja prac Centrum	1	1.07.2015 r. – 31.12.2015 r.
2.	koordynacja prac Centrum	1	1.06. – 30.06.2015 r.
razem:		2	

tabela 5. Wykaz kadry zatrudnionej w 2015 r. w ramach umów-zleceń – usługi opiekuńcze

l.p.	stanowisko/ rodzaj wykonywanych zajęć	Ilość osób	okres zatrudnienia
1.	usługi opiekuńcze (30 godz. w tygodniu)	1	2.01.2015 r. – 31.12.2015 r.
2.	usługi opiekuńcze (25 godz. w tygodniu)	1	2.01.2015 r. – 31.12.2015 r.
3.	usługi opiekuńcze (10 godz. w tygodniu)	1	17.04.2015 r. – 20.05.2015 r.
razem:		3	

Wzmocnienie kadry Ośrodka o ww. specjalistów, spowodowane było m.in. koniecznością zapewnienia odpowiedniej jakości realizowanych zadań oraz prawidłowym zabezpieczeniem nowych przedsięwzięć, wynikających w szczególności z:

- realizacji w lutym 2015 r. spotkania specjalistów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie z przedstawicielami Kościoła Katolickiego na temat *Rola i waga pomocy udzielanej ze strony Kościoła Katolickiego rodzinom uwięzianym w przemoc domową oraz współpraca w tym zakresie z pozostałymi instytucjami i organizacjami,*
- prowadzenia działalności Punktu Wsparcia i Pomocy Rodzinie,

- koordynacji pracy Centrum Wolontariatu,
- stworzenia strony internetowej Ośrodka,
- konieczności zapewnienia mieszkańcom gminy, którzy wymagają tej formy pomocy, usług opiekuńczych.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach, stosownie do zgłaszanych przez siebie potrzeb, podnosili w 2015 r. swoje kwalifikacje poprzez udział w ok. 15 różnego rodzaju warsztatach i szkoleniach z zakresu ustawy o finansach publicznych, zmian w rachunkowości planach kont oraz sprawozdawczości JST, prawidłowego przygotowania, przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji, bieżących problemów z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, nowelizacji ustawy o pomocy społecznej, innowacyjnych metod pracy socjalnej, zasad zawierania i realizacji kontraktu socjalnego, pracy asystenta rodziny, animacji lokalnych społeczności oraz pracy z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie.

Ponadto pracownicy Sekcji Pomocy Środowiskowej (tj. pracownicy socjalni i asystenci rodzin) uczestniczyli w superwizji grupowej, prowadzonej w cyklu comiesięcznych spotkań przez certyfikowanych terapeutów i superwizorów zatrudnionych w Fundacji Rozwoju Terapii Rodzin „Na Szlaku” w Krakowie. Zajęcia obejmowały część seminaryjną, w ramach której pozyskiwali wiedzę z zakresu terapii systemowej oraz superwizyjną, w trakcie której omawiane były przypadki indywidualnych i rodzinnych oddziaływań wobec klientów Ośrodka.

2.2. Koszty utrzymania Ośrodka

W 2015 roku Gmina Michałowice na zadanie własne o charakterze obowiązkowym, jakim jest „(...) *utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenie pracowników*” (art. 17 ust. 1 pkt 18 ustawy o pomocy społecznej), zabezpieczyła w budżecie Ośrodka kwotę **735 896,00 zł**.

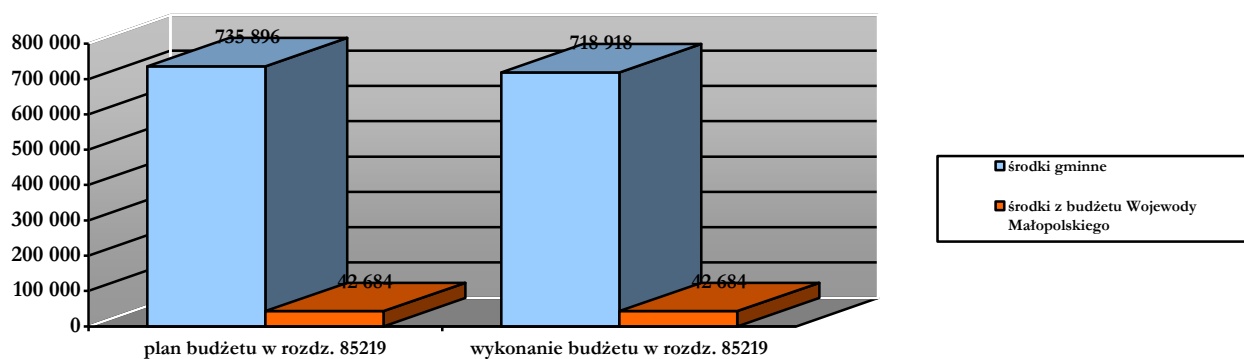
Wykonanie za 2015 rok wyniosło **718 917,86 zł**, z czego dotacja z budżetu państwa stanowiła kwotę **42 683,80 zł**, tj. 5,94% ogólnej kwoty, którą przeznaczono, zgodnie z treścią porozumień zawartych z Wojewodą Małopolskim na:

- wsparcie ośrodka w zakresie obsługi zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez gminę oraz zadań własnych dotowanych z budżetu państwa (art. 17 ust. 1 pkt 3, 4, 14, 19, 20, art. 18 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej) – 39 770 zł,
- wspieranie aktywnych form pracy socjalnej – 2 913,80 zł.

Ze środków własnych gminy Michałowice pokryto:

- wynagrodzenia osobowe i pochodne – 544 011,41 zł;
- wynagrodzenia bezosobowe – 33 180,75 zł;
- zakup materiałów i wyposażenia – 21 886,61 zł;
- zakup pomocy naukowych – 518,25 zł;
- zakup energii – 2 588,06 zł;
- zakup usług zdrowotnych – 1 082,00 zł
- zakup usług pozostałych (usługi pocztowe, naprawy sprzętu, itp.) – 33 407,13 zł;
- zakup usług telefonii stacjonarnej, tel. komórkowy, Internet – 3 690,21 zł;
- ryczałty samochodowe i podróże służbowe – 10 783,90 zł;
- szkolenia pracowników – 5 556,80 zł;
- odpis na ZFŚS – 12 751,80 zł
- pozostałe (opłaty i składki, podatek od nieruchomości) – 375,00 zł;

wykres 1. Plan i realizacja budżetu GOPS w zakresie rozdz. 85219 – ośrodek pomocy społecznej



3. Realizacja budżetu Ośrodka

Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w 2015 roku finansowana była ze środków:

- budżetu Gminy Michałowice,
- budżetu państwa (dotacje celowe),

3.1. Plan budżetu na 2015 rok

Budżet Gminy Michałowice na 2015 rok został przyjęty Uchwałą Nr IV/21/2015 Rady Gminy Michałowice z dnia 26 stycznia 2015 r.

W 2015 roku Ośrodek dysponował budżetem w łącznej wysokości **3 236 154,04 zł**. (plan po zmianach – działy 851, 852, 853 i 854).

Na realizację zadań własnych, finansowanych w całości ze środków budżetu gminy, Ośrodek dysponował w 2015 roku następującymi środkami (plan po zmianach):

– rozdział 85202 – domy pomocy społecznej	167 796,00 zł
– rozdział 85204 – współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	20 000,00 zł
– rozdział 85205 – zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	23 270,00 zł
– rozdział 85214 – zasiłki i pomoc w naturze (z. celowe)	68 500,00 zł
– rozdział 85228 – usługi opiekuńcze	55 000,00 zł
Razem	334 566,00 zł

Na realizację zadań własnych gminy, dofinansowanych ze środków budżetu Wojewody Małopolskiego, Ośrodek dysponował w 2015 roku następującymi środkami (plan po zmianach):

		w tym środki z budżetu gminy
– rozdział 85206 – wspieranie rodziny	118 324,00 zł	102 700,00 zł
– rozdział 85213 – składki na ubezpieczenie zdrowotne, § 2030	11 072,00 zł	3 812,00 zł
– rozdział 85214 – zasiłki i pomoc w naturze (z. okresowe)	26 400,00 zł	11 000,00 zł
– rozdział 85216 – zasiłki stale	121 291,00 zł	38 150,00 zł
– rozdział 85219 – ośrodek pomocy społecznej	735 896,00 zł	693 210,00 zł
– rozdział 85295 – pozostała działalność (dożywianie)	171 145,00 zł	60 191,32 zł
razem:	1 184 128,00 zł	909 063,32 zł

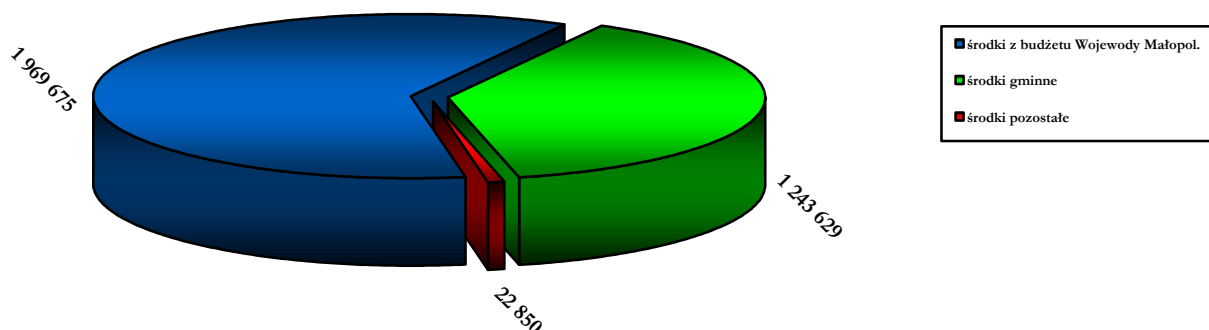
Na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, finansowanych w całości ze środków budżetu Wojewody Małopolskiego, Ośrodek dysponował następującymi środkami:

– rozdział 85195 – pozostała działalność (świadczeniobiorcy inni niż ubezpieczeni)	120,00 zł
– rozdział 85212 – świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny	1 685 375,00 zł
– rozdział 85213 – składki na ubezpieczenie zdrowotne, § 2010	8 370,00 zł
– rozdział 85295 – pozostała działalność: Karta Dużej Rodziny	745,04 zł
razem:	1 694 610,04 zł

GOPS w Michałowicach, na mocy Porozumienia Nr FSŁ.IRP.612.2.2015 z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych, zawartego przez Gminę Michałowice ze Starostą Krakowskim, Ośrodek dysponował kwotą **10 370,00 zł**.

W dniu 16 lipca 2015 r. Gmina Michałowice podpisała z Województwem Małopolskim Umowę o przyznanie dotacji na udzielenie wsparcia dla uczniów z rodzin wielodzietnych 3+ z województwa małopolskiego w zakresie zwiększenia ich szans edukacyjnych w ramach projektu „Pierwszy dzwonek”, w oparciu o którą dysponowała kwotą **12 480,00 zł**.

wykres 2. Plan finansowy GOPS w Michałowicach na 2015 rok



3.2. Wykonanie budżetu Ośrodka w 2015 roku

Środki finansowe ujęte w budżecie zarówno na realizację zadań zleconych, jak i własnych, zabezpieczyły przewidywane potrzeby.

W 2015 roku budżet Ośrodka został wykonany w **95,67%**. Wydatkowano łącznie kwotę **3 072 208,91 zł**, w tym:

- środki własne: **1 105 296,42 zł** (89,82% wykonania założonego budżetu ze środków własnych),
- środki z dotacji budżetu Wojewody Małopolskiego: **1 955 872,49** (98,60% wykonania przekazanej dotacji),
- środki przekazane przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego: **11 040,00 zł** (98,70% planu),

Wydatki uwzględniające podział na zadania własne i zlecone oraz podział na główne zadania zostały przedstawiony w tabeli nr 6.

tabela 6. Wydatki w układzie zadaniowym w 2015 r.

rozdział	wyszczególnienie	kwota
zadania własne		
85202	domy pomocy społecznej	145 184,61 zł
85204	współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	10 119,36 zł
85205	zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	21 911,81 zł
85206	wspieranie rodziny <i>w tym dotacja</i>	84 687,80 zł <i>15 624,00 zł</i>
85213	składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające z. stały <i>w tym dotacja</i>	6 962,82 zł <i>6 962,82 zł</i>
85214	zasilki i pomoc w naturze (z. celowe, z. okresowe) <i>w tym dotacja</i>	86 796,11 zł <i>15 154,69 zł</i>
85216	zasilki stałe <i>w tym dotacja</i>	82 955,15 zł <i>82 955,15 zł</i>
85219	ośrodek pomocy społecznej <i>w tym dotacja</i>	718 917,86 zł <i>42 683,80 zł</i>
85228	usługi opiekuńcze	46 051,16 zł
85295	pozostała działalność – dożywianie <i>w tym dotacja</i>	158 250,32 zł <i>98 059,00 zł</i>
85295	pozostała działalność – prace społecznie użyteczne	4 898,88 zł
zadania zlecone		
85195	pozostała działalność (świadczeniobiorcy inni niż ubezpieczeni)	90,00 zł
85212	Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny	1 685 316,43 zł
85213	składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia pielęgnacyjne	8 370,00 zł
85295	pozostała działalność – Karta Dużej Rodziny	656,60 zł
85295	pozostała działalność – „Pierwszy dzwonek”	11 040,00 zł
ogółem:		3 072 208,31

3.3. Dochody zrealizowane w 2015 roku

W roku 2015 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach realizował dochody w obrębie następujących zadań, ujętych w poniższej tabeli:

tabela 7. Dochody zrealizowane przez Ośrodek w 2015 r.

l.p	zadanie	kwota dochodu
1	zwrot kosztów upomnień	17,60 zł
2	odpłatność za wykonywane przez opiekunki usługi opiekuńcze	6 281,74 zł
3	zwrot do budżetu państwa nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych	304,00 zł
4	zwrot przez dłużników alimentacyjnych zaległości z tytułu wypłaconych świadczeń – ogółem:	45 262,36 zł
	<i>w tym do budżetu państwa</i>	<i>30 721,20 zł</i>
	<i>w tym do budżetu gminy</i>	<i>14 541,16 zł</i>
5	odsetki od środków na rachunkach bankowych	358,55 zł
ogółem (1+2+3+4+5):		52 814,65 zł
w tym do budżetu gminy:		21 199,05 zł

Realizacja dochodów w 2015 roku zamknęła się kwotą **52 814,65 zł**, z czego do budżetu państwa przekazano kwotę **31 615,60 zł**, a do budżetu gminy **21 199,05 zł**.

tabela 8. Informacja dot. wykonania planu finansowego GOPS Michałowice za 2015 rok

rozdział	Nazwa	plan budżetu po zmianach	realizacja planu finansowego GOPS					
			zadania własne	zadania własne – dofinansowanie	zadanie zlecone /powierzone	inne	razem	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
85195	pozostała działalność (świadc. inni niż ubezpieczeni)	120,00	—	—	90,00	—	90,00	75,00
85202	domy pomocy społecznej	167 796,00	145 184,61	—	—	—	145 184,61	86,52
85204	Współfinansowanie. pobytu dziecka w pieczy zastęp.	20 000,00	10 119,36	—	—	—	10 119,36	50,60
85205	zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy	23 270,00	21 911,81	—	—	—	21 911,81	94,16
85206	wspieranie rodziny	118 324,00	—	84 687,80	—	—	84 687,80	71,57
85212	świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny	1 685 375,00	—	—	1 685 316,43	—	1 685 316,43	100,00
85213	składki na ubezpieczenie zdrowotne	19 442,00	—	6 962,82	8 370,00	—	15 332,82	78,86
85214	zasilki i pomoc w naturze	94 900,00	67 852,75	18 943,36	—	—	86 796,11	91,46
85216	zasilki stałe	121 291,00	—	82 955,15	—	—	82 955,15	68,39
85219	ośrodek pomocy społecznej	735 896,00	—	718 917,86	—	—	718 917,86	97,69
85228	usługi opiekuńcze	55 000,00	46 051,16	—	—	—	46 051,16	83,73
85295	pozostała działalność – dożywianie	171 145,00	—	158 250,32	—	—	158 250,32	92,46
85295	pozostała działalność – Karta Dużej Rodziny	745,04	—	—	656,60	—	656,60	88,13
85295	pozostała działalność – prace społecznie użyteczne	10 370,00	—	—	—	4 898,88	4 898,88	47,24
85295	pozostała działalność – program „Pierwszy dzwonek”	12 480,00	—	—	—	11 040,00	11 040,00	88,46
razem:		3 236 154,04	291 119,69	1 070 717,31	1 694 433,03	15 938,88	3 072 208,91	94,93

Rozdział II. Zadania realizowane przez Ośrodek w 2015 roku

1. Zadania z obszaru pomocy społecznej realizowane przez Ośrodek

1.1. Dane statystyczne dotyczące klientów systemu pomocy społecznej na terenie gminy Michałowice

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2015 roku objął wsparciem (świadczeniami bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę i źródło finansowania) **233 rodziny**, w których żyło **770 osób**. Gminę Michałowice, według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r., zamieszkiwało **9 576 osoby**. Tym samym należy stwierdzić, iż **7,40%** ogółu mieszkańców gminy zostało objętych pomocą.

Beneficjentami pomocy społecznej były głównie osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym.

Poniższe tabele (nr 9 i 10) obrazują liczbę osób objętych pomocą społeczną w latach 2011-2015 oraz liczbę osób objętych w 2015 r. systemem pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców gminy – w podziale na poszczególne miejscowości.

tabela 9. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2011 – 2015

rok	2011	2012	2013	2014	2015
liczba rodzin	123	132	145	160	163
liczba rodzin z pracą socjalną	222	222	222 +16 rodzin (lokalne podtopienia)	270	233

tabela 10. Liczba osób objętych pomocą społeczną w 2015 roku z podziałem na miejscowości

l.p.	nazwa miejscowości	liczba mieszkańców gminy	liczba osób objętych pomocą społeczną	
			liczba	%
1	Górna Wieś	431	41	9,51
2	Kończyce	240	22	9,17
3	Kozierów	298	54	18,12
4	Książniczki	286	27	9,44
5	Masłomiąca	820	60	7,32
6	Michałowice	3 169	171	5,40
7	Młodziejowice	423	44	10,4
8	Pielgrzymowice	495	28	5,66
9	Raciborowice	879	69	7,84
10	Sieborowice	365	36	9,86
11	Więclawice	599	47	7,85
12	Wilczkowice	414	41	9,9
13	Wola Więclawska	371	38	10,24
14	Zagórzycy	422	47	11,14
15	Zdzięslawice	230	32	13,91
16	Zerwana	276	13	4,71
razem:		9 718	770	7,92

Największy procent osób objętych pomocą tutaj Ośrodka w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców poszczególnych miejscowości gminy odnotowany został w miejscowościach: Kozierów (18,12%), Zdzięslawice (13,91%), Zagórzycy (11,14%), Młodziejowice (10,40%) oraz Wola Więclawska (10,24%).

Z kolei najwięcej dzieci z rodzin znajdujących się w gminnym systemie pomocy społecznej zamieszkuje miejscowości: Michałowice (54 dzieci), Raciborowice (27 dzieci), Masłomiąca (26 dzieci), Młodziejowice (24 dzieci) oraz Wilczkowice (23 dzieci), co obrazuje tabela nr 11.

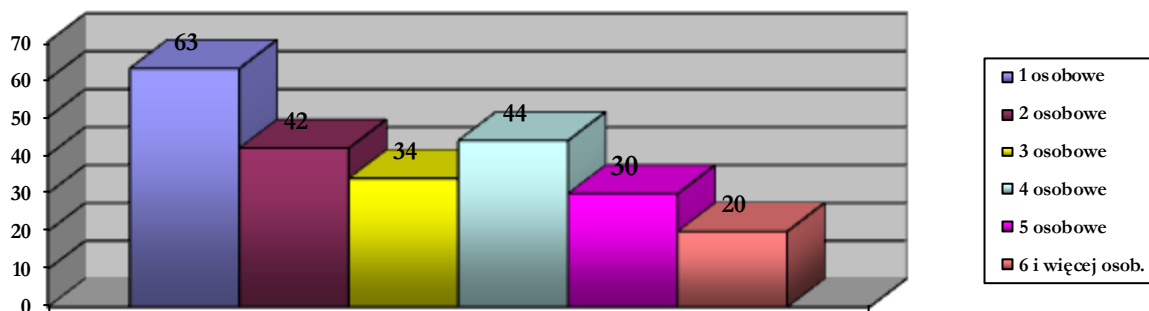
tabela 11. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w 2015 roku – w poszczególnych miejscowościach gminy

l.p.	nazwa miejscowości	Liczba rodzin	liczba rodzin z dziećmi	w tym liczba dzieci
1	Górna Wieś	12	7	16
2	Kończyce	4	4	12
3	Kozierów	13	11	19
4	Książniczki	12	3	6
5	Masłomiąca	24	12	26
6	Michałowice	64	28	54
7	Młodziejowice	12	8	24
8	Pielgrzymowice	10	2	6
9	Raciborowice	30	16	27
10	Sieborowice	12	6	17
11	Więclawice	19	5	12
12	Wilczkowice	12	9	23
13	Wola Więclawska	15	7	14
14	Zagórzyce	15	6	17
15	Zdzięslawice	6	5	15
16	Zerwana	6	2	4
razem:		233	266	292

Należy zauważyć, iż dzieci stanowią **41,56%** ogółu osób objętych gminnym systemem pomocy społecznej. W 2015 roku dzieci stanowiły 36,28% ogółu osób, zatem zwiększa się ilość dzieci objętych pomocą.

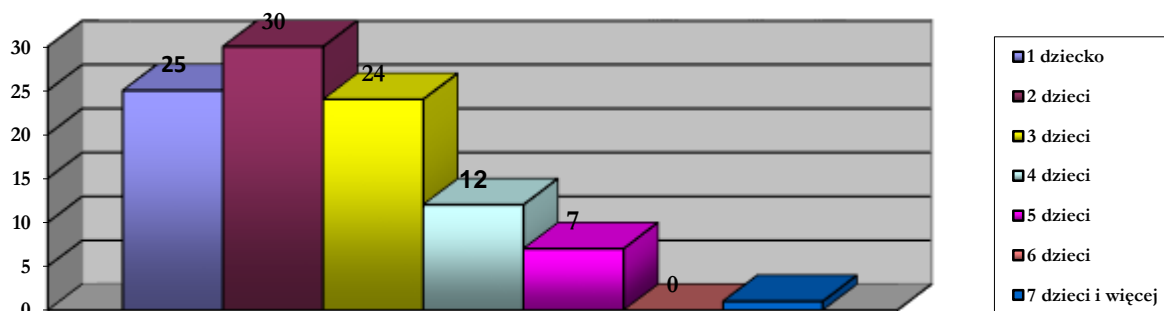
Dwa poniższe wykresy (nr 3 i 4) obrazują liczbowe dane dot. typów rodzin objętych pomocą – z uwzględnieniem liczby osób w tych rodzinach oraz liczby dzieci.

wykres 3. Typy rodzin objętych pomocą w 2015 r. – z uwzględnieniem liczby osób



Zgodnie z obrazem przedstawionym na powyższym wykresie najwyższą pozycję w grupie rodzin stanowią rodziny 1-osobowe, w dalszej kolejności rodziny czteroosobowe, dwu- i trzyosobowe. Taka tendencja utrzymuje się od kilku lat.

wykres 4. Typy rodzin objętych pomocą w 2015 r. – z uwzględnieniem liczby dzieci



Spośród rodzin z małoletnimi dziećmi największą liczbę stanowią rodziny z dwojgiem oraz jednym dzieckiem, a także (na trzecim miejscu) z trojgiem dzieci.

Poniższa tabela przedstawia strukturę powodów przyznawania pomocy społecznej, które określone są w ustawie o pomocy społecznej na przestrzeni ostatnich czterech lat. Powody przyznawania świadczeń mogą współwystępować ze sobą wobec tego nie sumują się.

tabela 12. Powody udzielania pomocy klientom Ośrodka w latach 2010 – 2015 (dane ze sprawozdania MPiPS).

przyczyna	liczba rodzin				
	2011	2012	2013	2014	2015
ubóstwo	49	66	80	82	86
sieroctwo	0	1	2	0	0
bezdomność	1	2	2	2	2
bezrobocie	46	38	51	43	38
potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność	46	57	30	28	33
niepełnosprawność	78	75	47	46	50
długotrwała lub ciężka choroba	32	38	82	103	100
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym prowadzenia gosp. Domowego	32	57	61	65	55
przemoc w rodzinie	3	2	11	7	2
alkoholizm	6	2	7	7	4
narkomania	0	2	1	0	0
trudności po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	2	0	0
zdarzenie losowe	0	0	1	0	0

Zgodnie z danymi zawartymi w tabeli nr 12 dominującym powodem ubiegania się o pomoc w 2015 r., podobnie jak w latach poprzednich, jest długotrwała choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, niepełnosprawność oraz wielodzietność. Przy czym szczególnie wzrost w stosunku do lat ubiegłych można zaobserwować w przypadku takich przesłanek przyznawania pomocy jak: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność i wielodzietność.

W 2015 r. wydano m.in. **510** decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej, w tym:

- 18 decyzji przyznających zasiłki okresowe i 3 decyzje zmieniające,
- 8 decyzji przyznających zasiłki stałe i 16 zmieniających,
- 9 decyzji przyznających świadczenie z pomocy społecznej w postaci usług opiekuńczych i 2 zmieniające
- 214 decyzji przyznających zasiłki celowe (133) oraz specjalne zasiłki (81),
- 92 decyzji przyznających zasiłki celowe na zakup żywności w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- 118 decyzje przyznające pomoc w postaci gorącego posiłku w szkołach, w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i 8 decyzji zmieniających,
- 3 decyzji przyznających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej,
- 2 decyzje kierujące do domu pomocy społecznej,
- 5 decyzje ustalające bądź zmieniające odpłatność za pobyt w DPS,
- 6 decyzja odmawiająca przyznania świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego,
- 1 decyzja uchylająca prawa do przyznania świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku stałego,
- 2 decyzje odmawiające przyznania prawa do pomocy w postaci dożywiania w formie gorącego posiłku (z uwagi na przekroczenie kryterium dochodowego),
- 2 decyzje uchylające prawo do świadczenia w postaci dożywiania w formie gorącego posiłku,
- 1 decyzja odmawiająca skierowania do DPS

Od wydanych decyzji odmownych nie wniesiono odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Krakowie.

1.2. Praca socjalna realizowana w 2015 roku

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, liczba pracowników socjalnych winna być proporcjonalna do liczby ludności gminy, „w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 tys. mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących”.

W 2015 r. wskaźnik ten został osiągnięty, gdyż Ośrodek zatrudniał **5 pracowników socjalnych** (liczba mieszkańców gminy na dzień 31.12.2015 r.: 9 718 osoby). Jeden z pracowników socjalnych przez cały rok 2015 przebywał na urlopie macierzyńskim i rodzicielskim.

Jednym z podstawowych zadań pracownika socjalnego jest wykonywanie pracy socjalnej, która stanowi obligatoryjne zadanie gminy (art. 17 ust. 1 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej). Praca socjalna jest działalnością ułatwiającą jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia poprzez organizowanie dostępu do całego systemu usług umożliwiających w ostatecznym efekcie samodzielność życiową i godne uczestnictwo w życiu społecznym.

W 2015 roku wsparciem i pomocą (w tym pracą socjalną) objętych zostało **233 rodziny**, w których żyło **709 osób**, przy czym pomocą wyłącznie w postaci pracy socjalnej zostało objętych **70 rodzin**, w których żyły **193 osoby**. W środowiskach praca socjalna była świadczona m.in. w zakresie pomocy w wypełnianiu wniosków do różnych instytucji, poradnictwa, informowaniu o różnych uprawnieniach oraz pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności, itp.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, czyli umowę dwustronną zawieraną przez pracownika socjalnego z podopiecznymi w celu znalezienia najlepszego rozwiązania dla trudnej sytuacji życiowej klienta. W 2015 r. pracownicy socjalni zawarli z klientami **16 kontraktów socjalnych**.

Pracownicy socjalni Ośrodka przeprowadzili **399** wywiadów środowiskowych (w tym: 54 wywiady pełne, 345 wywiadów aktualizacyjnych).

W 2015 roku średnio na jednego pracownika przypadło **100** wywiadów rocznie, a każdy z pracowników miał pod swoją opieką ok. **59 środowisk** (gospodarstw domowych), z którymi spotykał się wielokrotnie w celu świadczenia pomocy i wsparcia w zakresie rozwiązywania ich problemów.

1.3. Świadczenia pieniężne i niepieniężne z pomocy społecznej

Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach, w ramach realizacji zadań zawartych w art. 17 i art. 18 ustawy o pomocy społecznej, przyznawał następujące świadczenia:

a) zasiłki stałe

W 2015 roku Ośrodek, w ramach posiadanego planu w wysokości 121 291,00 zł, przyznał i wypłacił świadczenie z pomocy społecznej w formie zasiłku stałego **19 osobom** posiadającym orzeczenie o stopniu niepełnosprawności umiarkowanym i znacznym (w tym: 17 osobom z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności i 2 osobom ze stopniem znacznym) oraz **1 osobie** z tytułu wieku, na łączną kwotę **82 955,15 zł**. Wykonano zakładany plan na poziomie 68,39%, pozostała część – w postaci środków własnych – zwrócono do budżetu gminy.

b) składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej i niektóre świadczenia rodzinne

Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych nakłada na ośrodek pomocy społecznej obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały, świadczenie pielęgnacyjne oraz dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

W roku 2015 Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne za:

- **15 osób** pobierających zasiłek stały (158 świadczeń), na kwotę 6 963, 82 zł,
- **7 osób** pobierające świadczenie pielęgnacyjne (85 świadczeń), na kwotę 8 370 zł.

Środki na realizację tego zadania w wys. 15 332,82 zł pochodziły z budżetu Wojewody Małopolskiego i zabezpieczały rytmiczną opłatę składek. Przekazaną dotację wydatkowano w 98,10%, zaoszczędzając tym samym wkład własny.

c) zasiłki okresowe

W roku ubiegłym świadczeniami w postaci zasiłków okresowych objętych było **12 rodzin**, w których żyły **26 osoby**. Ośrodek pokrywał również notę wystawianą przez GOPS Iwanowice w związku z udzieleniem tej formy pomocy 1 osobie bezdomnej, dla której nasza gmina była gminą ostatniego miejsca zameldowania. Wydatkowano kwotę ogółem **18 943,36 zł** (w tym wartość otrzymanych not 542,00 zł), z czego dotacja z budżetu państwa stanowiła **15 154,60 zł** (ok. 80% ogólnej puli środków). Otrzymaną dotację wykorzystano w 98,41%.

Zasiłki okresowe przyznawane były w szczególności z powodu bezrobocia (10 rodzin na kwotę 16 551 zł) oraz długotrwałej choroby (2 rodziny na kwotę 1 850 zł). Średnia kwota świadczenia 344,42 zł miesięcznie.

d) zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe

Pomoc w formie zasiłków celowych i w naturze była przyznawana głównie na zakup żywności, lekarstw, odzieży, opał, opłaty za media, zwrot kosztów leczenia oraz dofinansowanie do zielonych szkół i wycieczek szkolnych dla dzieci z rodzin objętych pomocą i wsparciem Ośrodka.

W 2015 roku tą formą pomocy objęto **137 rodzin**, w których żyło **463 osoby**. Wydatkowano kwotę **110 633 zł**, przy czym na zasiłki celowe wydatkowano kwotę **44 771 zł**, na specjalne zasiłki celowe kwotę **33 822 zł**, zaś pozostałą kwotę **32 040 zł** stanowiły środki finansowe przeznaczone na zakup żywności w ramach wieloletniego programu finansowego wspierania gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

e) usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osoby, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób chorych psychicznie

W roku 2015 usługami opiekuńczymi, świadczonymi przez opiekunki GOPS Michałowice, objętych było – w różnym okresie i wymiarze – **9 osób**. Udzielono **3 197** świadczeń (godzin usług), a wydatki Gminy z tego tytułu wyniosły **44 758 zł**. W trakcie trwania roku jedna osoba zmarła.

Koszt ogólny jednej godziny usług opiekuńczych w 2015 roku wynosił **14 zł**. Odpłatność z tytułu świadczenia tej formy pomocy ponosiło **9 osób**, 2 osoby uprawniona były do nieodpłatnej pomocy z uwagi na swój dochód poniżej kryterium dochodowego.

W 2015 roku nie realizowano specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, stanowiących zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej i finansowanych z budżetu państwa.

tabela 13. Realizowanie usług opiekuńczych w latach 2011 – 2015

Rok	liczba środowisk objętych usługami	liczba osób ponoszących odpłatność	kwota odpłatności przekazana na dochody
2011	9	8	2 773,40 zł
2012	11	8	4 704,66 zł
2013	8	5	9 597,20 zł
2014	10	8	8 153,94 zł
2015	9	7	6 281,74 zł

f) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca

W sytuacji, kiedy usługi opiekuńcze są niewystarczające, to za zgodą tej osoby można ją skierować do domu pomocy społecznej, o profilu odpowiednim do wieku, stanu zdrowia, rodzaju choroby lub zaburzeń osoby.

W 2015 roku wydano **2 decyzje** kierujące osoby do domu pomocy społecznej i przekazano je wraz z dokumentacją do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie, w celu wydania decyzji o umieszczeniu w odpowiednim typie domu. W rezultacie w domach pomocy społecznej przebywały w roku ubiegłym **7 osób**, w tym:

- 5 osób w Domu Pomocy Społecznej w Batowicach,
- 1 osoba w Domu Pomocy Społecznej w Konarach,
- 1 osoba w Domu Pomocy Społecznej w Więckowicach

W ubiegłym roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej pokrywał odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej dla **7 osób**. Wydatki w tym zakresie wyniosły **145 184,61 zł**. Pelen koszt odpłatności, w zależności od typu domu pomocy społecznej, kształtował się w granicach 2 873,19 – 3041,24 zł, natomiast Gmina ponosiła zastępczo odpłatność w wysokości od 1 975,82 zł – 2 621,41 zł miesięcznie (wydatki poniesione przez Ośrodek stanowią uzupełnienie odpłatności mieszkańców). W trakcie trwania roku 2 osoby zmarły.

Należy podkreślić, iż w 2015 r. nastąpił wzrost średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej o średnio ok. 50 zł miesięcznie, przy jednoczesnym braku podstawy do zwiększenia wysokości ponoszonej przez danego mieszkańca odpłatności w tym zakresie (waloryzacja rent i emerytur poniżej 10% ustawowego kryterium dochodowej, tj. kwoty 63,40 zł) oraz podwyższenie kryterium dochodowego od 1 października 2015 roku. Ponadto obserwuje się wzrost kwoty ponoszonej zastępczo przez Gminę z tytułu odpłatności za pobyt w DPS w porównaniu do lat ubiegłych. Szczegółowe dane w tym zakresie zawiera tabela nr 14.

tabela 14. Liczba osób z terenu gminy Michałowice przebywających w domach pomocy społecznej latach 2010-2015.

Rok	liczba skierowanych i umieszczonych w dps	kwota odpłatności ponoszona przez gminę
2010	3	51 331,27 zł
2011	2	40 243,93 zł
2012	4	82 962,81 zł
2013	4	80 627,21 zł
2014	7	144 701,70 zł
2015	7	145 184,61 zł

1.4. Wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

W 2015 r. Gmina Michałowice przystąpiła do realizacji ustanowionego Uchwałą Rady Ministrów Nr 221 z 10 grudnia 2013 r. *wieloletniego programu wspierania gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020*, który wspiera finansowo gminy w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym, określonych w art. 17 ust. 1 pkt 3 i 14 ustawy o pomocy społecznej.

Na realizację ww. Programu przeznaczono w 2015 roku ogółem **171 145,00 zł**, z czego środki własne gminy stanowiły **kwotę 72 110,00 zł** (42,13% ogólnej kwoty), a dotacja z budżetu państwa **99 035,00 zł** (tj. 57,87% ogólnej kwoty).

Całkowity koszt realizacji Programu wyniósł **158 250,32 zł**, z czego środki własne Gminy, po korekcie, stanowiły kwotę **60 191,32 zł (38,04%)**, a dotacja z budżetu Wojewody Małopolskiego **98 059,00 zł (61,96%)**. Środki na realizację Programu, w ramach przyznanej dotacji, Ośrodek wykorzystał w 92,47%.

Środki w ramach Programu zostały wydatkowane na:

- pomoc w formie gorącego posiłku (w tym wydawanego w ramach programu osłonowego) **126 210,32 zł**,
- pomoc w formie zasiłków celowych – **32 040,00 zł**.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach wykonywał zadania wynikające z realizacji Programu poprzez zapewnienie dożywiania dzieci w szkołach realizujących obowiązek szkolny na terenie gminy oraz szkołach na terenie innych gmin, a także przyznawanie zasiłków celowych na zakup żywności i pomocy rzeczowej w formie artykułów żywnościowych.

Z przeprowadzonej dokładnej analizy danych dot. programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, ogółem pomocą w ramach Programu objęto w 2015 roku: **259 mieszkańców** gminy Michałowice, w tym:

- **44 dzieci** do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej (z czego 20 dzieci objętych było w ciągu roku pomocą w postaci zasiłku celowego),
- **111 uczniów** do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej (w tym 74 uczniów objętych było w ciągu roku pomocą w postaci zasiłku celowego),
- **20 uczniów** objętych pomocą w postaci dożywiania wyłącznie w ramach programu osłonowego,
- **9 osób** w trakcie trwania Programu w 2015 r. zmieniło status z dziecka do czasu rozpoczęcia szkoły podstawowej na ucznia do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- **113 osób – dorosłych członków rodzin**, którym przyznano pomoc na dzieci w postaci zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup żywności.

Osoby objęte Programem skorzystały w 2015 r. z następujących form wsparcia:

- dożywianie dzieci i uczniów w przedszkolach i szkołach – **142 osób**,
- zasiłki celowe na zakup żywności – **242 osoby** (w tym: 127 dzieci i uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej i 115 osób – członkowie rodzin dzieci, na które decyzją przyznano świadczenie w postaci zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup żywności),

W 2015 roku w trzech Zespółach Szkół w Raciborowicach, Michałowicach oraz Więclawicach prowadzono dożywianie w postaci gorącego posiłku – dwudaniowego obiadu. Zadanie to realizowała firma Sprzedaż Artykułów Spożywczych Grzegorz Mucha z siedzibą w Olkuszu. Firmy została wybrana w ramach zamówień publicznych, w trybie przetargu nieograniczonego.

Tym samym Gmina Michałowice spełniała wymóg prowadzenia dożywiania w postaci gorącego posiłku we wszystkich szkołach na terenie gminy.

Poniższa tabela obrazuje liczbę dzieci i uczniów objętych pomocą oraz placówki oświatowe (gminne i pozagminne), w których była ona realizowana w 2015 r.

tabela 16. Dożywianie dzieci i uczniów realizowane w 2015 r.

l.p.	nazwa placówki	koszt posiłku w zł	rodzaj posiłku	liczba dzieci	program osłonowy
1.	Zespół Szkół w Michałowicach – Szkoła Podstawowa	6,20	pełny obiad	26	5
	Zespół Szkół w Michałowicach – Gimnazjum			7	3
2.	Zespół Szkół w Raciborowicach – Szkoła Podstawowa	6,20	pełny obiad	33	1
	Zespół Szkół w Raciborowicach – Gimnazjum			8	1
3.	Zespół Szkół w Więclawicach Starych – Szkoła Podstawowa	6,20	pełny obiad	16	7
	Zespół Szkół w Więclawicach Starych – Gimnazjum			11	0
4.	Niepubliczne Przedszkole Samorządowe „Promyczek” w Michałowicach	10,50 6,50	całodzienne wyżywienie, pełny obiad	3	0
5.	Niepubliczne Przedszkole im. Marii Montessori w Raciborowicach	9,72	pełny obiad	3	0
6.	Żłobek „Dolina Muminków” w Michałowicach ul. Krakowska 152	11,20	całodzienne wyżywienie	1	0

				razem	108	17
1.	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy dla Dla Niewidomych i Niedowidzących w Krakowie, ul. Tyniecka	10,00 5,00	całodzienne wyżywienie pełny obiad	0	1	
2.	Zespół Szkół w Woli Zachariaszowskiej	8,00	pełny obiad	12	0	
3.	Szkoła Podstawowa w Naramie	6,50 8,00	jednodaniowy obiad, pełny obiad	6	1	
4.	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy Nr 2 w Krakowie, ul. Zamoyskiego 100	5,00	pełny obiad	1	0	
5.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Zgromadzenie Sióstr Felicjanek w Krakowie, ul. Millana	11,50	całodzienne wyżywienie	1	0	
6.	Zespół Szkół i Placówek Specjalnych Nr 10 w Krakowie, ul. Lubomirskiego 21	6,00	pełny obiad	3	0	
7.	Zespół Szkół Specjalnych Nr 14 w Krakowie, os. Sportowe 28	4,60	pełny obiad	2	0	
8.	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Krakowie, ul. Strzelców 5a	6,50 7,00	pełny obiad	1	0	
9.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Giebultowie, os. Szkolne 8	12,00 6,00	całodzienne wyżywienie, pełny obiad	2	0	
10.	Przedszkole „Teraz My” w Krakowie, ul. Zamoyskiego 100	9,00 6,00	całodzienne wyżywienie pełny obiad	0	1	
11.	Szkoła Przystosowująca do Pracy Nr 2, ul. Szujskiego 2	5,50	pełny obiad	1	0	
12.	Szkoła Podstawowa Nr 45 w Krakowie, ul. Meissnera 20	11,50	pełny obiad	2	0	
13.	Zespół Szkół Inżynierii Środowiska i Melioracji w Krakowie, ul. Ulanów 9	6,00	pełny obiad	1	0	
14.	Zespół Szkół Nr 1 w Krakowie (Technikum Komunikacyjne Nr 25) ul. Ulanów 3	5,00	pełny obiad	1	0	
15.	Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy pn. „CAiCZR” (Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna Nr 12), ul. Spadochroniarzy 1	6,00	pełny obiad	1	0	
16.	Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy Nr 6 w Krakowie, ul. Niecała 8	3,80	pełny obiad	1	0	
17.	XI Liceum Ogólnokształcące w Krakowie, os. Teatralne 33	12,50	Pełny obiad	0	1	
				razem	35	4

Szczegółowe informacje z realizacji ww. zadania zawarto w „Sprawozdaniu z realizacji „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za I - XII 2015 r.

2. Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny

2.1. Świadczenia rodzinne

W ramach realizacji świadczeń rodzinnych, zgodnie z ustawą z dnia 23 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j.: Dz. U. z 2015, poz. 114 z późn. zm.) oraz ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j.: Dz. U z 2016 r., poz. 162) w roku 2015 wypłacono kwotę **1 362 645,40 zł** oraz **opłacono składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne** w kwocie **41 229 zł** (ustawa o świadczeniach rodzinnych) i **składki na ubezpieczenie społeczne od wypłaconych zasiłków dla opiekunów** w kwocie **5 294,60 zł**.

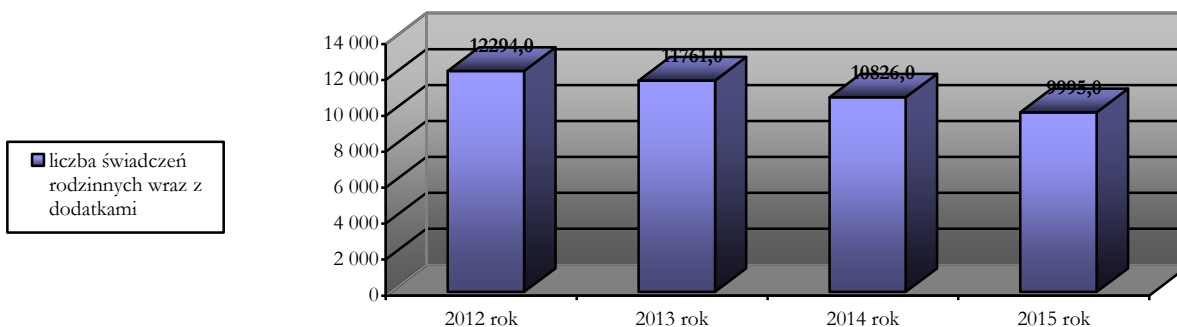
Łącznie ze świadczeń rodzinnych skorzystało w 2015 roku **458 rodzin** i jest to w dalszym ciągu spadek w stosunku do lat poprzednich. Wynika to z faktu wzrostu wynagrodzeń świadczeniobiorców przy jednoczesnym braku weryfikacji kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń rodzinnych.

Poniższa tabela (nr 16) oraz wykres (nr 5) przedstawiają szczegółowo opisywaną powyżej spadkową tendencję w zakresie świadczeń rodzinnych, na przestrzeni lat 2012 – 2015.

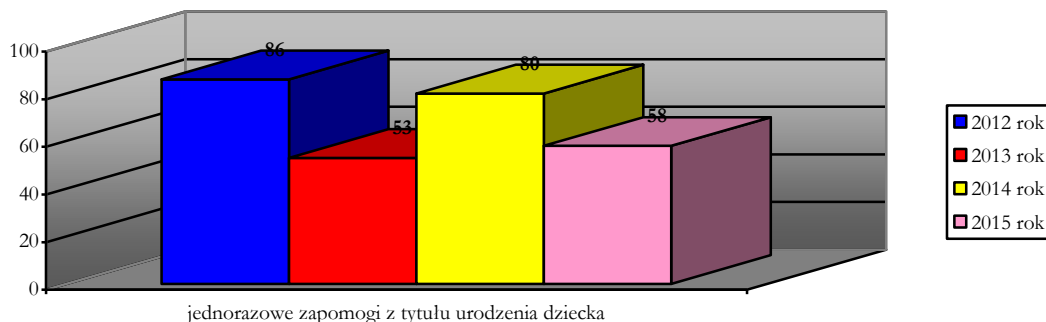
tabela 16. Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami w latach 2012 – 2015.

zasiłki rodzinne i dodatki	2012		2013		2014		2015	
	liczba świadcz.	kwota	liczba świadcz.	kwota	liczba świadcz.	kwota	liczba świadcz.	kwota
1. zasiłki rodzinne	7 548	661 337	6 741	672 129	6 216	622 893	5854	595 461
2. dodatki do zasiłków – z tytułu:	3 569	388 461	3 165	355 734	2 811	313 403	2355	229 495
• urodzenia dziecka	33	33 000	28	28 000	35	35 000	18	18 000
• urlopu wychowawczego	266	102 721	268	103 974	196	77 133	96	36 400
• samotnego wychowywania dziecka	154	28 740	151	26 470	108	21 560	74	13 660
• kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	222	26 460	340	26 760	326	25 560	245	19 960
• rozpoczęcia roku szkolnego	444	44 400	402	40 200	382	38 200	362	36 200
• podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania	1 158	59 140	969	49 770	871	44 510	776	41 265
• wychowywania w rodzinie wielodzietnej	1 175	94 000	1 007	80 560	893	71 440	784	64 010
3. jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia się dziecka	86	86 000	53	53 000	80	80 000	58	58 000
4. zasiłki pielęgnacyjne	1 493	228 429	1 480	225 216	1 460	223 380	1473	225 369
5. świadczenia pielęgnacyjne	228	116 809	171	97 248	156	118 168	180	215 320
6. zasiłek dla opiekuna	0	0	0	0	98	50 717	61	31 720
7. spec. zasiłek opiekuńczy	0	0	0	0	5	2 600	14	7 280
Razem (w.1-w.7)	12 924	1 481 036	11 761	1 403 327	10 826	1 411 161	9 995	1 362 645

wykres 5. Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami w latach 2012-2015.



wykres 6. Jednorazowe zapomogi „becikowe” w latach 2012 - 2015



Dla 57 rodzin wypłacono w 2015 roku 58 świadczeń w ramach jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. „becikowe”) i jest to tendencja spadkowa w stosunku do roku poprzedniego, który był wyraźnie wzrostowy mając na uwadze wartość z roku 2013 roku..

tabela 17. Dane statystyczne za 2015 r.

l.p.	Wyszczególnienie	Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1	liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne	372	371	369	370	375	376	373	380	372	373	303	355
2	liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny, w tym:	269	269	272	274	275	275	274	275	270	269	189	243
2.1.	na 1 i 2 dziecko	269	269	272	274	275	275	274	275	270	269	189	243
2.2.	na 3 dzieci	55	55	56	56	57	57	57	57	57	58	44	53
2.3.	na 4 i więcej dzieci	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	4	7

W 2015 roku Ośrodek prowadził postępowanie administracyjne w zakresie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, w wyniku których odzyskał świadczenia nienależnie pobrane na łączną kwotę 1 071 zł.

Ponadto za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne w przypadkach przewidzianych ustawą o świadczeniach rodzinnych zostały opłacone składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

tabela 18. Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne w 2015 roku.

l.p.	rodzaj świadczenia	wydatki	liczba świadczeń
1	Składki na ubezpieczenie zdrowotne za os. otrzymujące świadczenie pielęgn.	8 370,00	85
2	Składki na ubezpieczenie społeczne za os. otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne	32 858,84	107
3	Składki na ubezpieczenie społeczne za os. otrzymujące zasiłek dla opiekuna	5 294,60	37
razem		46 523,44 zł	229

tabela 19. Ilość wydanych w 2015 r. decyzji administracyjnych.

l.p.	wyszczególnienie	liczba
1	ogólna liczba decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych	440
1.1	decyzje przyznające	425
1.2	decyzje odmowne	13
1.3	decyzje w sprawie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych	2

2.2. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

W ramach realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 23.) w roku 2015 wypłacono 537 świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę 235 700 zł.

Ponadto należy zaznaczyć, iż w przypadku świadczeń z funduszu alimentacyjnego zaobserwować można znaczny wzrost liczby rodzin (o 170,58%), liczby osób (o 159,25%) objętych ww. świadczeniami (wzrost o 662,96%), a co za tym idzie również wzrost wydatków przeznaczonych na ten cel (o 918,90%).

tabela 21. Liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego w latach 2008-2014

Rok	liczba rodzin	liczba osób	liczba wypłaconych świadczeń	kwota wypłaconych świadczeń (w zł)
X – XII 2008 (wejście w życie ustawy)	17	27	81	25 650
2009	14	23	352	112 150
2010	19	30	393	131 500
2011	23	39	399	140 800
2012	25	40	509	185 893
2013	25	40	504	193 080
2014	28	33	513	218 300
2015	29	43	537	235 700
% (2015:2008)	170,58	159,25	662,96	918,90

tabela 22. Liczba rodzin pobierających w 2015 r. świadczenia z funduszu alimentacyjnego

l.p.	Wyszczególnienie	miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego	30	29	29	29	29	29	29	29	29	24	27	27

tabela 23. Ilość wydanych decyzji administracyjnych z funduszu alimentacyjnego

l.p.	wyszczególnienie	liczba
1	ogólna liczba decyzji administracyjnych w sprawach funduszu alimentacyjnego	29
1.1	decyzje przyznające	28
1.2	decyzje odmowne	1
1.3	decyzje w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnych	0
1.4	decyzje w sprawie ustalenia dłużnikom należności do zwrotu	0
1.5	decyzje o pozostawieniu sprawy bez rozpatrzenia	0
1.6	decyzja w sprawie rozłożenie zaległości alimentacyjnych na raty	0
2	Liczba decyzji ostatecznych wydanych przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze	0

W 2015 roku Ośrodek prowadził postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych zameldowanych na terenie gm. Michałowice, jak i poza jej granicami. Ogólne zadłużenie 92 dłużników z tytułu otrzymanych przez osoby uprawnione świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Gmina Michałowice jest organem właściwym wierzyciela lub organem właściwym dłużnika, a także wypłacanej zaliczki alimentacyjnej wyniosło **1 621 743,04 zł** z czego Skarbowi Państwa przypada kwota **1 092 606,73 zł**. W wyniku skutecznej egzekucji (z tytułu funduszu alimentacyjnego i zaliczek alimentacyjnych) została zwrócona kwota w wysokości **30 721,20 zł** (na co składają się: 2 080,00 zł to wpłaty dokonane przez inne gminy, 192,10 zł – zaliczka alimentacyjna, odsetki- 8 957,36 zł), z czego Skarbowi Państwa przypada kwota **30 721,20 zł**.

3. Wspieranie rodziny

3.1. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Od stycznia 2012 r. Gmina Michałowice realizuje nowe zadania związane z organizowaniem pomocy dzieciom pozbawionym opieki rodziców, w zakresie współfinansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Obowiązek współfinansowania pieczy zastępczej wprowadza art. 191 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 575). Zgodnie z nim gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka (przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej) wspólnie z powiatem ponosi koszty jego pobytu m.in. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych. Obowiązek dotyczy dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012 r.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Natomiast w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka albo środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz środków finansowych na bieżące funkcjonowanie tej placówki.

W 2015 roku Gmina Michałowice, w związku z realizacją powyższego zadania współfinansowała pobyt 1 dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej (Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Spokojna Przystań” w Skawinie) oraz 3 dzieci w niezawodowej rodzinie spokrewnionej, ponosząc wydatki na poziomie 36 645, 42 zł. Poniesione wydatki przedstawia poniższa tabela.

tabela 23. Wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

l.p.	wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	liczba dzieci	wydatki poniesione przez gminę
1	placówki opiekuńczo-wychowawcze	1	26 526,06 zł
2	rodziny zastępcze	3	10 119,36 zł
	ogółem:	4	36 645,42 zł

Zgodnie z danymi pozyskanymi z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie w roku ubiegłym **4 dzieci** z terenu naszej gminy przebywało w pieczy zastępczej, umieszczonych po 1 stycznia 2012 r.; w tym:

- w rodzinach zastępczych niezawodowych: **3 dziecko**,
- w placówkach opiekuńczo-wychowawczych: **1 dziecko**.

3.2. Resortowy program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015”

W 2015 roku Ośrodek zatrudniał 3 asystentów rodziny – jednego w ramach umowy o świadczenie usług (w wymiarze 80 godzin miesięcznie) oraz jednego na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy (wymiar 1/2 etatu). Jedna z asystentek przebywała na urlopie macierzyńskim. Zadanie było dofinansowane ze środków otrzymanych od Wojewody Małopolskiego w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015”, w oparciu o umowę nr 74/A/2015.

Osoby zatrudnione na stanowisku asystenta posiadały stosowne kwalifikacje określone w art. 12 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nie łączyły swych zadań z wykonywaniem pracy socjalnej czy prowadzeniem postępowań w ramach świadczeń rodzinnych czy świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Asystenci w roku objętym sprawozdaniem pracowali w różnym okresie z **14 rodzinami**, które wychowywały **31 małoletnich dzieci**, przy czym nie przekroczono limitu rodzin przypadającego na jednego asystenta, określonego w art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W przypadku jednej rodziny sąd zobowiązał ją do pracy z asystentem rodziny; pozostałym rodzinom asystent został przydzielony na wniosek pracownika socjalnego, po wcześniejszym wyrażeniu zgody.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin objętych pomocą i wsparciem asystenta rodziny, wraz z liczbą dzieci w tych rodzinach.

tabela 24. Liczba rodzin objętych pomocą i wsparciem asystenta rodziny w 2015 r.

asystent	liczba rodzin	liczba dzieci w rodzinach
asystent I	1	1
asystent II	4	10
asystent III	9	20
razem	14	31

Czasookres pracy z asystentami rodziny w 2015 roku przedstawiał się następująco:

- z 1 rodzinami pracowano do 3 miesięcy,
- z 1 rodzinami w okresie od 3 do 12 miesięcy,
- w przypadku 14 rodzin praca trwała powyżej 1 roku.

Główne problemy, z jakimi borykały się rodziny objęte opieką i wsparciem asystenta rodziny:

- bardzo niskie i niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze,
- brak stałego zatrudnienia,
- zaburzenia o podłożu psychicznym dzieci i rodziców,
- zaburzenia zachowania u dzieci,
- kryzysy rodzinne,
- uzależnienie od alkoholu, przemoc w rodzinie,
- problemy szkolne i młodzieży,
- uzależnienie od alkoholu, przemoc w rodzinie.

W 2015 roku w przypadku **3 rodzin** zakończono pracę i wsparcie asystenta, w tym: w 1 przypadku asystent zrealizował cele pracy z rodziną, w 1 przypadku zakończono pracę ze względu na rezygnację rodziny, również w 1 przypadku ze względu na przeprowadzenie się rodziny na teren innej gminy.

Szczegółowe informacje z realizacji ww. zadania zawarto w „*Sprawozdaniu rocznym z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2015*”.

4. Program ogólnopolski „Karta Dużej Rodziny”

Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2014 r., poz. 1863 z późn. zm) określa zasady realizacji ogólnopolskiego programu zniżek dla rodzin z minimum trójką dzieci, pn. „*Karta Dużej Rodziny*”. Służy on ułatwieniu rodzinom wielodzietnym dostępu do instytucji kultury, aktywnego wypoczynku oraz obniżenia codziennych kosztów funkcjonowania (np. przejazdy komunikacją publiczną).

Do korzystania z programu uprawnieni są członkowie rodziny wielodzietnej, przez którą należy rozumieć rodziną, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

- do ukończenia 18. roku życia,
- do ukończenia 25. roku życia – w przypadku, gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wniosek o przyznanie Karty składa się w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej, a Kartę przyznaje wójt gminy, informując o przysługujących uprawnieniach. Może on również upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu lub kierownika jednostki organizacyjnej do przyznania Karty.

W 2015 r., zadanie to było realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach, w oparciu o Zarządzenie Nr 19/2015 Wójta Gminy Michałowice z dnia 23 stycznia 2015 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach do realizacji zadań określonych w rządowym programie dla rodzin wielodzietnych.

Przyjęto do realizacji **57 wniosków**, liczba wydanych kart wyniosła **278**, z czego rodzicom przyznano **103 karty**, a małoletnim dzieciom **157 kart**. W ramach kosztów związanych z realizacją Programu Ośrodek otrzymał dotację w wysokości **656 zł** (koszty realizacji programu przez gminę za jedną rodzinę wielodzietną wynosił w 2015 r. wynosił: wniosek o dodanie rodziny - 13,40 zł, wniosek o uzupełnienie rodziny - 0,00 zł, wniosek o dodanie nowej osoby - 2,68 zł, wniosek o duplikat - 1,34 zł, wniosek o nową Kartę dla osoby, która już była posiadaczem - 2,68 zł, wydanie decyzji stwierdzającej utratę prawa do posiadania Karty lub przyznanie Karty z naruszeniem przepisów ustawy - 2,68 zł).

5. Program osłonowy „Pierwszy Dzwonek”

Na podstawie umowy z dnia 16 lipca 2015 r. o przyznanie dotacji na udzielenie wsparcia na rok szkolny 2015/2016 dla uczniów z rodzin wielodzietnych 3+ z województwa małopolskiego w zakresie zwiększenia ich szans edukacyjnych w ramach projektu „Pierwszy dzwonek”, zawartej przez Gminę Michałowice z Województwem Małopolskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach realizował zadanie polegające na wypłacie rodzinom wielodzietnym 3+ zamieszkującym teren naszej gminy świadczeń finansowych stanowiących wsparcie materialne, z przeznaczeniem na dofinansowanie do zakupu artykułów edukacyjnych oraz pomocy dydaktycznych niezbędnych przy realizacji obowiązku szkolnego (m.in. podręczników szkolnych wymaganych wg programu szkoły podstawowej i gimnazjum).

Pomoc finansowa przeznaczona została na pokrycie kosztów udzielenia wsparcia uczniom z rodzin wielodzietnych 3+, w których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej, określonego w art. 8 ust. 1 pkt. 2 ustawy o pomocy społecznej.

Warunkiem przyjęcia dotacji celowej było dokonanie wypłaty świadczeń w oparciu o przepisy art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, tj. opracowanie i realizacja programu osłonowego. Stosowny program został przyjęty Uchwałą Nr IX/53/2015 Rady Gminy Michałowice z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie przyjęcia gminnego programu osłonowego „Pierwszy dzwonek”, polegającego na udzieleniu wsparcia dla uczniów z rodzin wielodzietnych 3+, mających miejsce zamieszkania na terenie Gminy Michałowice, w celu zwiększenia ich szans edukacyjnych oraz podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w tym zakresie.

W ramach dotacji otrzymano kwotę 12 480 zł, z czego wydatkowano **11 040 zł**, z przeznaczeniem na wypłatę wsparcia finansowego dla **89 małoletnich uczniów**, którzy wychowywali się w **33 rodzinach** oraz **3 pełnoletnich uczniów**, którzy mogli składać wnioski o wsparcie we własnym imieniu. Wysokości wsparcia na jednego ucznia to kwota **120 zł**.

6. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w gminie Michałowice na lata 2014 – 2017

Uchwałą Nr XLIV/299/2014 Rady Gminy Michałowice z dnia 26 maja 2014 r. został przyjęty do realizacji *Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy Michałowice na lata 2014-2017*”.

Celem głównym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinach mieszkających na terenie gminy Michałowice oraz ograniczenie skutków stosowania przemocy domowej.

Działając w oparciu o wytyczne ww. Programu oraz zapisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym, powołanym Zarządzeniem Nr 34/2011 Wójta Gminy Michałowice dnia 10 maja 2011 roku.

Jego głównym zadaniem jest: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W 2015 roku odbyły się **4 posiedzenia** Zespołu Interdyscyplinarnego, w trakcie których omawiano sytuację rodzin borykających się z problemem przemocy domowej oraz zasady i tryb pracy Zespołu, a także sprawy o charakterze organizacyjno-strategicznym. Ponadto w 2015 roku powołano **12 nowych grup roboczych**, dla 11 indywidualnych przypadków (rodzin). W skład grup roboczych weszli członkowie Zespołu, zaznajomieni z problemami rodzin, uprzednio już współpracujący z ww. rodzinami oraz osoby zaangażowane w sytuację rodzin. Podkreślić należy, że w dalszym ciągu funkcjonowały grupy robocze powołane w latach wcześniejszych. Łącznie działania grup roboczych były prowadzone w **22 rodzinach**. Odbyły się **74 posiedzenia** grup roboczych.

W związku z podpisanym porozumieniem z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie osoby stosujące przemoc z terenu naszej Gminy są kierowane do uczestnictwa w grupach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. W 2015 roku program ukończyła 1 osoba.

Przez cały 2015 rok funkcjonował na terenie Gminy Michałowice **Punkt Wsparcia i Pomocy Rodzinie**.

W 2015 dostępny był przez 3 dni w tygodniu (do południa i po południu), w ramach którego dyżurowali psycholog, 2-óch prawników oraz pracownik socjalny. Ze wsparcia ww. specjalistów Punktu skorzystało **54 osoby**. Liczba wszystkich porad i konsultacji psychologicznych: 315, liczba porad i konsultacji prawnych: 38 oraz liczba porad i konsultacji socjalnych – 15. **22 osoby** skorzystało tylko z porad w zakresie przeciwdziałania przemocy (w tym 7 osób skorzystało z pomocy psychologa, 10 z prawnika, 15 z poradnictwa socjalnego). Liczba porad i konsultacji **psychologicznych** z zakresu przeciwdziałania przemocy: **80 porad**, liczba porad i konsultacji **prawnych** z zakresu przeciwdziałania przemocy: **15 porad**, oraz liczba porad i konsultacji **socjalnych** z zakresu przeciwdziałania przemocy – **15 porad**.

Specjaliści udzielają porad również telefonicznie.

W ciągu 2015 roku pracownicy socjalni GOPS Michałowice wypełnili 8 Niebieskich Kart i przekazali do Zespołu Interdyscyplinarnego w Michałowicach. Łącznie do Zespołu Interdyscyplinarnego w Michałowicach wpłynęło **14 Niebieskich Kart** (w tym: 6 założonych przez Policję, 8 założonych przez OPS). Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” – **22**.

tabela 25. Liczba rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej w 2015 r., w tym liczba nowych rodzin

l.p.	nazwa miejscowości	liczba rodzin	w tym liczba „nowych” rodzin
1	Górna Wieś	1	0
2	Kończyce	0	0
3	Kozierów	0	0
4	Książniczki	0	0
5	Masłomiaża	3	2
6	Michałowice	9	5
7	Młodziejowice	1	1

8	Pielgrzymowice	0	0
9	Raciborowice	0	0
10	Sieborowice	1	0
11	Więclawice	1	0
12	Wilczkowice	3	2
13	Wola Więclawska	0	0
14	Zagórzycze	2	1
15	Zdzięslawice	0	0
16	Zerwana	1	1
razem:		22	12

W 2015 roku Ośrodek podejmował szereg działań informacyjno-edukacyjnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, skierowanych do mieszkańców gminy, m.in.:

- zamieszczono na stronie internetowej Urzędu Gminy oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach informacje z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, obejmujące zarówno podstawowe informacje dotyczące samego zjawiska przemocy domowej, jak również dane dotyczące podjętych przez tut. Ośrodek działań w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy oraz możliwe formy pomocy w tym zakresie;
- zainicjowano i zorganizowano spotkanie z o. Adamem Żakiem SJ, koordynatorem ds. ochrony dzieci i młodzieży przy Konferencji Episkopatu Polski na temat „*Rola i waga pomocy udzielanej ze strony Kościoła Katolickiego rodzinom uwikłanym w przemoc domową oraz współpraca w tym zakresie z pozostałymi instytucjami i organizacjami*”, na które zaproszono przedstawicieli Kościoła z parafii funkcjonujących na terenie gmin: Michałowice, Czernichów, Zielonki, Zabierzów, Kocmyrzów-Luborzycza i Wielka Wieś oraz pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w ww. gminach. Na spotkaniu tym poruszono m.in. kwestię dostępności profesjonalnej pomocy świadczonej przez księży w ramach posługi kapłańskiej w parafiach, a także na konieczność uzupełnienia programów nauk przedmałżeńskich czy rekolekcji o treści związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
- zamieszczono na stronie internetowej Urzędu Gminy Michałowice (zakładka GOPS) artykuł dot. zorganizowanego w dniu 24 lutego 2014 r. spotkania z o. Adamem Żakiem;
- promowanie, w prasie lokalnej oraz na stronie internetowej Urzędu Gminy (zakładka GOPS) kampanii społecznej Rzecznika Praw Dziecka „*Reaguj na przemoc*” i „*Jak wychowywać bez przemocy*”;
- publikacja przewodnika dla pracowników służby zdrowia oraz kolportaż ulotek „*Lekarzu reaguj na przemoc*”;
- uaktualnienie i dodruk własny ulotek 200 szt.(różnych wzorów) zawierających podstawowe informacje o zjawisku przemocy domowej (w tym przemocy wobec dzieci) oraz o ofercie pomocowej Ośrodka i Punktu;
- uaktualnienie i dodruk 5 szt. informatorów oraz 10 szt. plakatów o tematyce związanej z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
- promowanie akcji „Tydzień Pomocy Ofiarom Przystępstw 2015”, poprzez wydruk plakatów, rozwieszenie ich na lokalnych tablicach informacyjnych w UG Michałowice oraz zamieszczenie informacji na stronie internetowej;
- skierowanie za pośrednictwem Ośrodka 5 dzieci z rodzin zagrożonych problemem przemocy domowej na półkolonię letnią w Michałowicach;
- na stronie internetowej Gminy Michałowice w dalszym ciągu zamieszczono „Informator dla osób doznających przemocy w rodzinie” i „Kartę praw osoby dotkniętej przemocą w rodzinie” wydane przez Ministerstwo Sprawiedliwości;
- wydrukowano i rozpropagowano po 5 egzemplarzy „Informatora dla osób doznających przemocy w rodzinie” i „Kartę praw osoby dotkniętej przemocą w rodzinie” wydaną przez Ministerstwo Sprawiedliwości.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach podjął starania o stałe doskonalenie zawodowe pracowników pracujących z rodzinami doświadczającymi przemocy:

- zapewnienie superwizji dla pracowników socjalnych i asystentów rodzin Ośrodka pracujących z rodzinami, które borykają się m.in. z problemem przemocy domowej, pracownicy socjalni i asystenci rodzin uczestniczyli w superwizji grupowej wraz ze szkoleniem z zakresu systemowej terapii rodzin, prowadzonej przez superwizorów Fundacji Rozwoju Terapii Rodzin „Na Szlaku” w Krakowie, łącznie 20 godzin;
- zapewnienie pracownikom Ośrodka udziału w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie („*Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej – nowe podejście systemowe*”, którego celem było zwiększenie wiedzy i kompetencji interpersonalnych przedstawicieli Instytucji i służb, którzy w ramach obowiązków służbowych mają kontakt z osobami doświadczającymi przemocy seksualnej; „*Realizacja procedury >Niebieskiej Karty< ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dziecka*”; „*Prowadzenie rozmów z osobą krzywdzoną oraz sprawcą przemocy – motywowanie do zmian*”;
- cykliczne spotkania interwizyjne kierownika GOPS, pracowników socjalnych i asystentów rodzin;
- przeprowadzono szkolenie wewnętrzne wśród pracowników NZOZ MEDEA w Michałowicach w zakresie wdrażania procedury Niebieskiej Karty, w tym rozpoznawania i reagowania na sygnały występowania przemocy w rodzinie oraz podejmowania działań interwencyjnych w tym obszarze (łącznie 8 osób, w tym pielęgniarki i lekarze);
- pracownik pełniący obowiązki Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Michałowicach uczestniczył w cyklicznych spotkaniach Przewodniczących Zespołów Interdyscyplinarnych działających na terenie gmin: Michałowice, Czernichów, Zabierzów, Zielonki, Kocmyrzów-Luborzycza oraz Wielka Wieś, których celem była wymiana wiedzy oraz doświadczeń w obszarze pracy z rodzinami dotkniętymi przemocą domową.

W celu zabezpieczenia miejsca pobytu dla ofiar przemocy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach ma podpisane porozumienie z Wójtem Gminy Michałowice. Celem zawarcia porozumienia jest rozwój lokalnej infrastruktury systemu przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar poprzez organizację miejsca schronienia dla osób z terenu Gminy Michałowice doświadczających lub wychodzących z przemocy.

Na stronie internetowej Urzędu Gminy Michałowice w zakładce GOPS Michałowice zamieszczony został wykaz miejsc czasowego schronienia dla osób dotkniętych przemocą. Dane te są na bieżąco monitorowane i w razie potrzeby zmieniane.

Szczegółowe informacje z realizacji ww. zadania zawarto w sprawozdaniu z realizacji „*Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy Michałowice na lata 2014-2017*” z 2015 rok, przedstawianym corocznie Wójtowi Gminy Michałowice.

Rozdział III. Inne zadania realizowane przez Ośrodek w 2015 roku

1. Centrum Wolontariatu

Centrum Wolontariatu w Michałowicach, działające w strukturach GOPS, rozpoczęło swoją działalność w lipcu 2014 r. Aktywnie działa w nim 10 wolontariuszy.

Główną aktywnością w 2015 roku było zorganizowanie półkolonii dla dzieci pod hasłem: *Czerwony-Zielony-Niebieski*, w której uczestniczyło blisko 150 dzieci (3 turnusy). W tym celu zrekrutowano wychowawców i pozyskano 9 wolontariuszy, którzy łącznie przepracowali ok. 680 godzin na rzecz półkolonii. Centrum Wolontariatu przeprowadziło także szkolenie dla wolontariuszy i kadry półkolonii z zakresu pracy w grupie, prowadzenia bezpiecznych i aktywnych zajęć dla dzieci, rozwiązywania konfliktów.

Centrum Wolontariatu nawiązało współpracę ze *Stowarzyszeniem Nadzieja Michałowic* a także pozyskało szereg sponsorów. Wsparcie półkolonij w Michałowicach zechcieli darując zabawki, artykuły piśmiennicze, wodę, itp.: *Hurtonnia Euro-Trade, Gospodarstwo Ogrodnicze Raszczyński*.

We wrześniu 2014 Centrum Wolontariatu zawarło porozumienie ze stadniną koni „Szary” w Michałowicach. Dotyczyło ono możliwości darmowej jazdy konnej, nauki opieki nad zwierzętami dla dwojga dzieci. W 2015 roku 4 dzieci brało udział w bezpłatnych zajęciach w stadninie koni.

Rekrutowano także wolontariuszy chcących udzielać korepetycji dla dzieci mających trudności w nauce.

W 2015 roku miała miejsce promocja Centrum Wolontariatu wśród seniorów. Zrekrutowano 1 osobę, która czynnie udziela się na rzecz jednej z rodzin.

Owoce pracy Centrum Wolontariatu w 2015 roku jest grupa zdecydowanych do podjęcia działań i pracy wolontariuszy przy półkolonii w 2016 roku. Są to w większości uczniowie szkół średnich i gimnazjów.

2. Prace społecznie użyteczne

Wydatki Gminy w 2015 roku na realizację tego zadania stanowiły kwotę **7 348,32 zł zł**. Zadanie dotyczy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej. Do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach należała: organizacja prac, obsługa administracyjna i finansowo-księgowo. Koszty prac społecznie użytecznych, zgodnie z zawartym porozumieniem, podlegały do 60% refundacji z UPPK (Całkowity koszt zadania 12 247,20 zł).

Prace organizowane były w następujących instytucjach użyteczności publicznej: Zespół Szkół w Michałowicach – 3 osoby, Zespół Szkół w Więclawicach – 1 osoba, Niepubliczne Przedszkole im. M. Montessori w Raciborowicach - 1 osoba. Pracami objęto łącznie **5 osób**, które zajmowały się sprzątnięciem ww. placówek oraz pracami porządkowymi. Zadanie realizowane po raz drugi w naszej gminie.

3. Zbiórka żywności

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach w ścisłej współpracy ze Stowarzyszeniem „Nadzieja Michałowic” pozyskiwał oraz dystrybuował żywność w ramach zbiórek organizowanych w okolicznych sklepach, tj. Delikatesy Staropolskie oraz Galeria Przedmieście. Rolą pracowników socjalnych było pozyskiwanie klientów oraz weryfikacja ich dochodów. Przy zbiorce żywności służyli pomocą wolontariusze z Centrum Wolontariatu oraz młodzież z Zespołu Szkół w Michałowicach.

W ramach ww. współpracy obu podmiotów **objęto pomocą 25 rodzin**, w których żyło **98 osób**. W asortymencie rozdanych produktów znalazło się z m.in: pieczywo, ciasta, kawa, herbata, musli, zboża, czekolada, słodycze, mleko, mąka, makarony, ryż, olej, tłuszcze, cukier, przetwory z owoców, przetwory z warzyw, konserwy rybne, konserwy mięsne, dania gotowe i środki czystości.

Dzięki ww. współpracy udało się obniżyć koszty realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie żywienia”, zgodnie z wytycznymi Wojewody Małopolskiego.

4. Konferencja z okazji jubileuszu 25-lecia działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach

W dniu 25 maja 2015 r. w Sali widowiskowej Biblioteki Publicznej w Michałowicach odbyła się konferencja z okazji 25-lecia działalności naszego Ośrodka. W konferencji uczestniczyło ok. 50 zaproszonych gości, w tym m.in.: Wójt Gminy Michałowice – Antoni Rumian, Zastępca Wójta – Jarosław Sadowski, Skarbnik – Jacek Kopeć, Radni Gminy Michałowice, sołtysi, dyrektorzy Zespołów Szkół funkcjonujących na terenie naszej gminy, kierownicy i pracownicy zaprzyjaźnionych Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z Czernichowa, Zielonek, Mszany Dolanej i Kocmyrzowa-Luborzycy, Dyrektor Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Krakowie, Kierownik Filii Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego w Słomnikach, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz wielu innych znamienitych gości.

Tematem przewodnim konferencji była *Polityka społeczna i pomoc społeczna w małych społecznościach lokalnych wczoraj i dziś*. Ponadto, wychodząc nieco poza tematykę pomocy społecznej, z lekkim przymrużeniem oka, aczkolwiek opierając na faktach, pracownicy Ośrodka zaprezentowali skrótowy przegląd najistotniejszych wydarzeń z życia Ośrodka na przestrzeni 25 lat jego funkcjonowania w prezentacji *Ośrodek Pomocy Społecznej i jego rola w społeczności lokalnej gminy Michałowice*.

5. Współpraca

Ośrodek, wypełniając w 2015 r. swoje statutowe zadania, współpracował z wieloma instytucjami, zarówno z terenu gminy, jak i powiatu krakowskiego oraz Miasta i Gminy Kraków:

- Centrum Kultury i Promocji w Michałowicach,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Michałowicach,
- Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej w Czernichowie, Zabierzowie, Zielonkach, Kocmyrzowie-Luborzycy, zrzeszone w ramach Forum Pomocy Społecznej Korona Północnego Krakowa,
- Dyrektorzy i pedagodzy szkolni z zespołów szkół funkcjonujących na terenie gminy Michałowice oraz szkół działających poza obszarem gminy,
- Dyrektorzy i pracownicy wszystkich przedszkoli i żłobka znajdujących się na terenie gminy,
- Gminny Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Michałowicach,
- Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego, Filia w Słomnikach i Filia w Krakowie, ul. Mazowiecka,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie, w tym Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- Akademia „Ignatianum” w Krakowie,
- Sąd Rodzinny i Nieletnich w Krakowie-Śródmieście oraz kuratorzy sądowi,
- Komisariat Policji w Zielonkach,
- Kuratorium Oświaty w Krakowie,
- Stowarzyszenie „Nadzieja” z Michałowic,
- Stowarzyszenie „Pełna Chata”,
- Hurtownia Euro-Trade,
- Gospodarstwo Ogrodnicze Raszewscy

Ponadto, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach wraz z sołtysami sołectw Kozierów, Masłomiąca, Michałowice I, Młodziejowice, Pielgrzymowice, Zdzięslawice i Zerwana, zorganizował w dniu 18 stycznia 2015 r. coroczne spotkanie świąteczne dla seniorów zamieszkujących ww. sołectwa. Uczestniczyło w nim 135 zaproszonych seniorów. Spotkanie uświetniły kolędy w wykonaniu Orkiestry Dętej „Hejnał” z Więclawic pod batutą p. Agnieszki Poznańskiej, jasełka dzieci ze Szkoły Podstawowej w Michałowicach, a także występ Grupy Kolędniczej z Masłomiącej i Pielgrzymowic „Herody”, reaktywowanej specjalnie na tą okazję po 20stu latach przerwy w swej działalności.

6. Pozostałe zadania Ośrodka

6.1. Sporządzanie bilansu potrzeb w zakresie pomocy społecznej

W roku ubiegłym opracowany został bilans potrzeb w zakresie realizacji zadań gminy w obszarze pomocy społecznej – w formie projektu planu finansowego Ośrodka na rok następny oraz sprawozdania z działalności Ośrodka wraz z potrzebami w zakresie pomocy społecznej, przedstawionego w kwietniu 2015 roku Radzie Gminy Michałowice.

6.2. Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych

Gmina Michałowice **nie prowadziła mieszkań chronionych**, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 12 oraz art. 53 ustawy o pomocy społecznej (jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym).

6.3. Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach sporządzał raz na kwartał sprawozdania (w tym w formie elektronicznej) z realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i przekazywał w terminach wyznaczonych do Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie.

Rozdział IV. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

Rok 2015 będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych dotychczas zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw oraz podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne żeby instytucja pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna.

W szczególności poprzez:

- 1) uruchomienie mieszkań chronionych, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 12 i art. 53 ustawy o pomocy społecznej, a także lokali socjalnych, o których mowa w ustawie o zasobie lokalowym gminy.
- 2) podjęcie działań adresowanych do osób starszych, mających na celu ich większą integrację ze społecznością lokalną,
- 3) wdrażanie projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w latach 2014-2020,
- 4) opracowanie i realizacja *Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2019*,
- 5) kontynuację realizacji *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Michałowice na lata 2011 – 2017*, a w szczególności prowadzenia Punktu Wsparcia i Pomocy Rodzinie,
- 6) tworzenie i wdrażanie programów osłonowych służących realizacji zadań pomocy społecznej adresowanych do konkretnych grup społecznych,
- 7) realizację gminnych programów skierowanych na rozwiązywanie problemów społecznych (profilaktyka i przeciwdziałanie alkoholizmowi, przeciwdziałanie narkomanii)
- 8) realizacja prac społecznie użytecznych jako aktywnej formy pomocy dla osób długotrwale bezrobotnych,
- 9) systematyczny rozwój Centrum Wolontariatu oraz idei pracy wolontarystycznej,
- 10) podjęcie działań nakierowanych na wsparcie seniorów,
- 11) rozwój idei usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych,
- 12) prowadzenie systematycznej pracy psychologicznej (indywidualnej i grupowej) z beneficjentami systemu pomocy społecznej oraz rozwijanie oferty w tym zakresie,
- 13) podejmowanie kompleksowych działań na rzecz zmiany postaw klientów, zwiększenia ich aktywności i współuczestniczenia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych,
- 14) rozwijanie pomocy w formie profesjonalnie prowadzonej pracy socjalnej, w tym w szczególności prowadzonej w oparciu o kontrakt socjalny oraz prowadzonej pod superwizją,
- 15) zapewnianie dla dzieci i młodzieży gorącego posiłku we wszystkich szkołach funkcjonujących na terenie gminy,
- 16) rozwijanie współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami i partnerami społecznymi,
- 17) prowadzenie elastycznej polityki kadrowej służącej utrzymaniu dobrej jakości obsługi klienta oraz prawidłowej realizacji zadań, obejmującej m.in. dostosowywanie zatrudnienia do występujących potrzeb, szkolenie pracowników i podnoszenie kwalifikacji zatrudnionej kadry,
- 18) wdrożenie modelu Ośrodka związanego z:
 - dalszą profesjonalizacją pracy socjalnej,
 - rozwijaniem środowiskowej pracy socjalnej (metody organizowania społeczności lokalnej) związanej z aktywizacją i integracją mieszkańców,

- podnoszeniem jakości oferowanych usług społecznych,
- dostosowywaniem oferty usług do zmieniających się potrzeb indywidualnych i lokalnych z zastosowaniem innowacyjnych metod, technik i narzędzi,
- monitorowaniem funkcjonowania jednostki,
- dokonywaniem ewaluacji pracy jednostki.

sprawozdanie sporządzone przez Zespół Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach